

VERSLAG

VAN DE VOLKSKUNDE-COMMISSIE DER
KONINKLIJKE NEDERL. AKADEMIE VAN
WETENSCHAPPEN TE AMSTERDAM

OVER 1938

VERSLAG

VAN DE VOLKSKUNDE-COMMISSIE OVER 1938

De Volkskunde-commissie moet haar jaarverslag over 1938 aangaan met een woord van nagedachtenis aan haar overleden voorzitter, Prof. Dr. Jos. Schrijnen, die haar reeds in het begin van het jaar, op 26 Januari, na een kortstondige ziekte ontviel. Schrijnen was niet alleen de voorzitter der commissie, maar bovendien degene, van wien in 1934 het initiatief tot haar instelling was uitgegaan, en die sindsdien geen moeite heeft gespaard om de uitvoering der plannen, welke de commissie zich gesteld heeft, te doen slagen, in de eerste plaats de uitgave van den Nederlandschen volkskunde-atlas. Hij heeft het nog mogen beleven, dat het eerste tiental kaarten voltooid klaar lag, maar de verschijning in druk heeft hij niet meer mogen zien. Wanneer in afzienbaren tijd de eerste aflevering van dezen atlas het licht zal zien, zal ook daardoor hulde worden gebracht aan zijn nagedachtenis.

De vergadering van 14 Februari heeft in de voorzittersvacature voorzien door de benoeming van Prof. Dr. Jac. van Ginneken. Het ligt in de bedoeling van den huidige voorzitter, zijn functie slechts tijdelijk waar te nemen en deze onmiddellijk ter beschikking te stellen, zoodra onder de gewone leden der commissie een vakfolklorist aanwezig zal zijn, die de taak van Schrijnen kan overnemen.

Een nieuw verlies trof de commissie tegen het eind van het jaar door het overlijden van Prof. Mr. D. van Blom, op 29 November. Van de oprichting af lid, heeft Van Blom steeds de grootste belangstelling getoond voor de commissie en haar werk. Zijn belangstelling ging vooral uit naar agrarische verhoudingen in het verleden, en het is te betreuren dat zijn groote kennis op dit terrein

niet meer ten goede gekomen is aan de werkzaamheden der commissie en in 't bijzonder aan haar atlas.

Na het overlijden van haar voorzitter leek het de commissie wenschelijk, de krachten van het bureau te concentreren op het ordenen van de verzameling losse aantekeningen, krantenknipsels, brochures en overdrukken betreffende folkloristische onderwerpen, waarvan reeds in een voorgaand jaarverslag (over 1936) melding werd gemaakt. Deze verzameling, die dagelijks aangroeit, doet herhaaldelijk dienst voor het verstrekken van inlichtingen en voor de bezoekers, die persoonlijk inlichtingen komen inwinnen. Een nauwkeurige registratie van deze gegevens en een uitgebreid register op den inhoud, dat in het afgelopen jaar tot stand kwam, vergemakkelijken thans het snel opzoeken van het verlangde.

Enkele vragen van lijst 2 werden in den loop van het jaar op kaart gebracht, t.w. die betreffende watergeesten, de wilde jacht, den hellewagen, den weerwolf en boomvereering.

Intusschen werd daarnaast getracht, het aantal medewerkers en correspondenten uit te breiden. Hun aantal bedraagt thans ongeveer zeventienhonderd. Het aantal ingevulde lijsten bedroeg op 31 December 1938: voor lijst 1: 1720, voor lijst 2: 1132, voor lijst 3: 1214. De heer H. van der Biezen, O. Praem., leeraar aan het St. Norbertusgymnasium te Heeswijk, zond niet minder dan 107 door hem ingevulde lijsten no. 3 in.

Tegen het eind van het jaar werd een vierde vragenlijst uitgezonden; deze bevat een aantal vragen over zaai- en oogstgebruiken en over de viering van den St. Maartensdag.

In verband met het overlijden van Prof. Schrijnen zijn de plannen tot uitgave van den Volkskunde-atlas even opgeschort, teneinde den toekomstigen nieuwen voorzitter in de gelegenheid te stellen, bij de totstandkoming daarvan een werkzaam aandeel te nemen. Om dezelfde reden heeft het kort vóór het overlijden van Prof. Schrijnen ingestelde werkbureau, dat bestaat uit voorzitter en secretaris en de heeren Dr. Win. Roukens (Nijmegen) en Mr. Piet Smit (Arnhem), nog geen begin gemaakt met zijn werkzaamheden.

Op uitnoodiging van de Commissie voor Heemkunde verleende

het bureau zijn medewerking aan de Heemkunde-tentoonstelling, in Januari in het Frans Hals-museum te Haarlem gehouden.

Verheugend is de groote belangstelling voor de bibliotheek van het bureau, die door vele geschenken aanmerkelijk werd verrijkt. De namen der schenkers vindt men naar gewoonte in de bijlage vermeld. Van hen dienen afzonderlijk te worden genoemd de heeren A. Dorsman, Z. Groothuismink, J. A. Jolles, Thijs Mol, Ir. E. L. Oberg, J. Rasch, G. H. Sekhuis, K. Sierksma, J. R. W. Sinninghe en J. van der Werff.

De Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen kende ons in het afgelopen jaar weer een subsidie van f 200.— toe, welk bedrag ook nu weer de eenige inkomsten van het bureau uitmaakte.

Van het tweemaandelijksch tijdschrift „Eigen Volk”, dat met ingang van 1938 het officieele orgaan der commissie is geworden, verschenen zes afleveringen. De Maart-aflevering was geheel aan de nagedachtenis van Prof. Schrijnen gewijd.

Voor de personeelwisselingen moge verwezen worden naar het verslag der Dialecten-commissie.

*Namens de Volkskunde-commissie der
Koninklijke Nederlandsche Akademie van Wetenschappen:*

JAC. VAN GINNEKEN, *voorzitter.*

P. J. MEERTENS, *secretaris-penningmeester.*

BIJLAGE.

Lijst van personen, enz. die in 1938 boekwerken en handschriften schonken aan het Centraal Bureau voor Nederlandsche Volkskunde.

J. Cunen, Mej. Dra. J. C. Daan, Hist. Gen. „Oud-West-Friesland”, Mej. Dr. C. C. van de Graft, Z. Groothuismink, D. van Heusden, J. A. Jolles, Oudheidk. kring „De Vier Ambachten”. Thijs Mol, S. J. van der Molen, Ir. E. L. Oberg, H. Odink, B. A. Oostendorp, Mej. Rie van Rossum, G. J. Schiering, G. H. Sekhuis, K. Sierksma, J. R. W. Sinninghe, J. H. H. Storms, A. Theunissen, Mevr. G. B. J. van Utenhove—Immink, D. van Vliet, Prof. Dr. C. G. N. de Vooy, L. van Wallenburg, J. van der Werff, Jac. Winters.